Dosarul nr.21r-638/24 Judecătoria Chișinău (sediul Ciocana)
1-23182349-02-21r-03042024 Judecător Ana Bologan

D E C I Z I E
În numele legii

24 aprilie 2025
mun.Chişinău
Colegiul Penal al Curţii de Apel Centru
Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecător: Ion Bulhac
Judecători: Svetlana Vîșcu și Marcel Popescu

examinînd în şedinţă de judecată publică în ordine de recurs /fără prezența părților în proces/, recursul declarat de către recurentul Burdujan Dorin împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 27 februarie 2024, prin care a fost respinsă plângerea condamnatului Dorin Burdujan împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, ca fiind neîntemeiată.

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

C O N S T A T Ă:

La 19 decembrie 2023, în adresa Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Dorin Burdujan împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

În motivarea plângerii a invocat, că se deține în Penitenciarul nr. 4 Cricova începând cu luna august 2018 și până în prezent, în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO.

În temeiul celor invocate și a prevederilor art. 473/3 – 473/4 Cod de procedură penală, solicită constatarea condițiilor care afectează grav drepturile condamnatului, garantate de art. 3 CEDO pe perioada deținerii în Penitenciarul nr.

4 Cricova și achitarea pagubei în mărime de 50.000 (cincizeci de mii) lei sau reducerea de pedeapsă.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 27 februarie 2024, a fost respinsă plângerea condamnatului Dorin Burdujan împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe recurentul Burdujan Dorin a declarat recurs, solicitînd admiterea cererii de recurs, casarea încheierii cu admitere plîngerii depuse.

Reieșind din prevederile articolului 447 Cod de procedură penală, instanța de recurs a dispus în ședința de judecată examinarea recursului fără prezența părţilor la proces. Fiind fixată data examinării cauzei a fost dispus comunicarea părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinţei.

Cercetând materialele cauzei deduse judecății, verificând încheierea contestată prin prisma motivelor de recurs invocate, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente:

În conformitate cu prevederile art. 437 alin. (1), pct. 4) Cod procedură penală, (1) Pot fi atacate cu recurs: 4) alte hotărîri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform prevederilor art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1), pct. 1), lit. a) Cod procedură penală, (1) Judecînd recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul, menţinînd hotărîrea atacată, dacă: a) recursul este nefondat.

Colegiul Penal reține că, potrivit datelor administrate în proces, prin sentința Judecătoriei Orhei din 24.03.2017, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28.09.2017, Dorin Burdujan, fost recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii, prevăzută de art. 188 alin. (2) lit. b), d) și f) din Codul penal, în baza acestei Legi, i-a fost stabilită o pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 8 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit procesului-verbal de reținere, condamnatul Dorin Burdujan a fost reținut la 28.09.2016.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 16.07.2019, s-a redus termenul pedepsei definitive pentru perioada de 330 (trei sute treizeci) zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu 66 (șaizeci și șase) zile.

Prin Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 24.03.2023, plângerea condamnatului Dorin Burdujan împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție pentru deținerea în Penitenciarul nr. 17 Rezina, a fost respinsă.

Conform materialelor cauzei, instanța de judecată stabilește că, condamnatul Dorin Burdujan a fost deținut în Instituțiile Penitenciare, în următoarele perioade de timp:

- Penitenciarul nr. 17 Rezina – 30.09.2016 – 14.06.2017;
- Penitenciarul nr. 13 Chișinău – 14.06.2017 – 30.11.2017;
- Penitenciarul nr. 4 Cricova – 30.11.2017 – 15.02.2018;
- Penitenciarul nr. 13 Chișinău – 15.02.2018 – 26.07.2018;
- Penitenciarul nr. 4 Cricova – 26.07.2018 – prezent.

Privitor la condițiile de detenție în Penitenciarul nr. 4 Cricova , administrația penitenciarului a explicat că, condamnatul Dorin Burdujan a fost transferat din Penitenciarul nr. 13 Chișinău în Penitenciarul nr. 4 Cricova la data de 26.07.2018, fiind repartizat în sectorul nr. 7, celula nr. 9, în baza cererii depuse de către acesta conform art. 206 Cod de executare.

Celula nr. 9 înregistrează o suprafață de aproximativ 11,42 m 2, iar numărul de deținuți variază de la 2 la 3 persoane condamnate. Celula este dotată cu bloc sanitar separat, noptieră 2 buc., paturi, masă și scaune, iluminarea de zi este asigurată prin instalarea geamurilor cu oberliht. Celula este amenajată cu sistem de iluminare de bază la o rețea cu tensiunea de 220 V, cu amplasarea întrerupătoarelor în afara celulei, în celulă este montată priza la tensiunea de 220V cu aparat de protecție pentru limitarea sarcinii conectate, nu mai mult de 0,5 KW, instalat înafara celulei.

Referitor la respectarea igienei personale, condamnații lunar primesc obiecte de toaletă şi menaj, sunt asigurați cu accesorii de pat după necesitate în baza rapoartelor depuse de către Secția reintegrare socială. Totodată se poate de remarcat că, în penitenciar funcționează o baie comună cu cabine de duș, asigurată cu apă caldă, astfel condamnații au acces la baie cel puțin o dată pe săptămână. De asemenea pe teritoriul penitenciarului activează o spălătorie de haine, care este înzestrată cu mașini de spălat automate.

Pe parcursul anilor 2018-2019 la necesitate condamnaților au fost eliberate: paturi cu două nivele - 106 bucăți, paturi cu un nivel - 30 bucăți, tumbe – 100 bucăți, saltele - 155 bucăţi, plapume - 46 bucăţi, cearșafuri - 24 bucăţi, perne - 24 bucăţi, în acest context Secţia logistică şi administrare asigură cu toate cele necesare, conform solicitărilor parvenite.

Referitor la starea sanitaro-igienică, este de remarcat şi faptul că anual de către administrația penitenciarului, sunt încheiate contracte de prestare a serviciilor

de deratizare şi dezinsectizare, cu agenții economici de profil, care prestează serviciile respective.

Adăugător, informează că pe perioada toamnă-iarnă, în toate încăperile de detenţie a penitenciarului se menţine o temperatură nu mai mică de 20° C, conform standardelor naţionale prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, acest lucru fiind posibil datorită bunei funcţionări a casangeriilor. Anual de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte de achiziţionare a cărbunelui şi lemnelor pentru foc.

De asemenea menţionează faptul că condamnaţii deţinuţi în Penitenciarul nr. 4 Cricova beneficiază în mod gratuit de asistenţă medicală şi de medicamente în volumul stabilit. În acest sens de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituţiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile şi tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate. Asistenţa medicală în penitenciare se acordă în strictă conformitate cu secţiunea a 41-a a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi aprobat prin HG 583 din 26.05.2006.

În această ordine de idei se conclude că, pe parcursul aflării în detenţie în Penitenciarul nr. 4 Cricova, condamnatul Dorin Burdujan nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordate condiţii minime de detenţie.

Potrivit prevederilor art. 473/2 alin. (5) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condiţiile de detenţie care afectează grav drepturile condamnatului se depune pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale sau în termen de 6 luni de la data cînd nu mai sînt deţinuţi în astfel de condiţii, dar nu mai tîrziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenţie.

Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de acces la un tribunal, garantat de articolul 20 din Constituție și, respectiv, de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, trebuie să fie practic și efectiv, nu teoretic și iluzoriu. Efectivitatea dreptului în discuție reclamă ca persoanele să aibă posibilitatea clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor sale. Dreptul de acces la un tribunal nu include doar dreptul de a iniția o acțiune în justiție, ci și dreptul la soluționarea cauzei de către un tribunal competent să se pronunțe asupra tuturor aspectelor de fapt și de drept (Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România [MC], 29 noiembrie 2016, § 86).

Astfel, luând în considerație că, condamnatul Dorin Burdujan a înaintat plîngerea împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie din Penitenciarul nr. 4 Cricova pe parcursul detenţiei în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor

fundamentale, instanța o va reține spre examinare în această parte ca fiind depusă în termen, urmând a fi examinată sub aspectul temeiniciei.

Apreciind în ansamblu condițiile invocate de către părțile în proces coroborat cu prevederile legale naționale și internaționale în domeniu instanța constată următoarele.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a menționat în practica sa, inclusiv instituită în cauzele contra Moldovei că, articolul 3 al Convenţiei consfinţeşte una din cele mai fundamentale valori ale unei societăţi democratice. Acesta interzice, în termeni absoluţi, tortura şi tratamentele sau pedepsele inumane ori degradante, indiferent de circumstanţe şi de comportamentul victimei (cauza Mozer c. Republicii Moldova și Rusiei, 23 februarie 2016, § 117; cauza Rotaru c. Moldovei, 15 februarie 2011, §30; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 62).

La constatarea condițiilor de detenție, instanța națională va ține cont de faptul că maltratarea trebuie să atingă un nivel minim de severitate pentru a cădea sub incidenţa articolului 3. Evaluarea acestui nivel minim este, prin natura lucrurilor, relativă. El depinde de toate circumstanţele cauzei, precum ar fi durata maltratării, urmările sale fizice şi psihice şi, în unele cazuri, de sexul, vârsta şi starea sănătăţii victimei (cauza Irlanda c. Regatului Unit, 18 ianuarie 1978, § 162; cauza Ciorap c. Moldovei, 19 iunie 2007, § 63).

Totodată, statul trebuie să asigure ca persoana să fie deţinută în condiţii care sunt compatibile cu respectarea demnității sale umane, ca modul şi metoda de executare a pedepsei să nu cauzeze persoanei suferințe sau dureri de o intensitate care să depăşească nivelul de suferinţă inerent detenţiei şi că având în vedere exigențele detenției, sănătatea şi integritatea persoanei să fie în mod adecvat asigurate, printre altele, prin acordarea asistenței medicale necesare (cauza Kudla c. Poloniei, 26 octombrie 2000, § 94). Atunci când sunt evaluate condițiile de detenție, trebuie luate în considerație efectele cumulative ale acestor condiții, precum şi durata detenției (Ostrovar c. Moldovei, 13 septembrie 2005, § 80).

Ținând cont de cele expuse supra, în continuare, instanța de judecată va da o apreciere condițiilor de detenție invocate de către autorul plângerii, coroborate la poziția autorităților instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului cu referire la încălcarea art. 3, care prevede că „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

Studiind raportul prezentat de către administrația instituției penitenciare, instanța a stabilit că, condamnatul Dorin Burdujan a fost transferat din Penitenciarul nr. 13 Chișinău în Penitenciarul nr. 4 Cricova la data de 26.07.2018, fiind repartizat în sectorul nr. 7, celula nr. 9.

Celula nr. 9 înregistrează o suprafață de aproximativ 11,42 m 2 , iar numărul de deținuți variază de la 2 la 3 persoane condamnate. Celula este dotată cu bloc sanitar separat, noptieră 2 bucăți, paturi, masă și scaune, iluminarea de zi este asigurată prin instalarea geamurilor cu oberliht. Celula este amenajată cu sistem de iluminare de bază la o rețea cu tensiunea de 220 V, cu amplasarea întrerupătoarelor în afara celulei, în celulă este montată priza la tensiunea de 220V cu aparat de protecție pentru limitarea sarcinii conectate, nu mai mult de 0,5 KW, instalat înafara celulei.

Pe perioada detenției, condamnatul Dorin Burdujan a fost asigurat cu hrană caldă de 3 ori pe zi. Produsele alimentare şi legumele sunt primite şi depozitate centralizat de la depozitul central al Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor şi de la agenţii economici, în baza contractelor achiziţiilor publice. Pe parcursul anilor a fost primită raţie alimentară pentru îmbunătăţirea alimentării condamnaţilor după cum urmează; carne de găină, peşte congelat, ouă, lapte brânză, unt, margarină şi grăsimi animaliere. Blocul alimentar este format din: încăpere pentru prepararea hranei; încăpere pentru primirea hranei; încăpere pentru spălarea şi dezinfectarea veselei; sală pentru primirea hranei. Cantina a fost reparată capital şi dotată cu utilaj nou, la moment nu este necesar de efectuat careva lucrări de reparaţie.

Totodată, s-a remarcat că în penitenciar funcţionează o baie comună cu cabine de duş, asigurată cu apă caldă, astfel condamnaţii au acces la baie cel puţin o dată pe săptămînă. De asemenea pe teritoriul penitenciarului activează o spălătorie de haine, care este înzestrată cu maşini de spălat automate.

Asigurarea condamnaţilor cu echipament şi inventar, pe parcursul anilor 2018-2019, la necesitate condamnaţilor au fost eliberate - paturi cu două nivele - 106 bucăţi, paturi cu un nivel - 30 bucăţi, tumbe – 100 bucăţi, saltele - 155 bucăţi, plapume - 46 bucăţi, cearşafuri - 24 bucăţi, perne - 24 bucăţi. În acest context Secţia logistică şi administrare asigură cu toate cele necesare, conform solicitărilor parvenite.

Cu referire la construcţii curente şi evaluarea stării construcţiilor existente, la necesitate se eliberează materiale de construcţie pentru reparaţii capitale şi curente pentru încăperile de trai ale condamnaţilor, precum şi în sectoarele acestora. S-a efectuat reparaţia capitală a holului şi încăperilor camerii de întrevedere de lungă durată. Permanent se spală şi se dezinfectează rezervoarele de apă de la staţia de pompare a penitenciarului. Au fost schimbate geamurile din termopan la blocurile 7şi 8 etajul 3. Permanent conform graficului în penitenciar se efectuează dezinsecţia şi deratizarea încăperilor. Pentru lucrări de reparaţii în anul 2018-2019 au fost eliberate materiale de construcţie, pentru îmbunătăţirea condiţiilor de trai a condamnaţilor - amestec uscat 7005 kg, ciment 5750 kg, teracotă 26,4 m 2, vopsea 148,5 kg, nisip 10 tone, emulsie 280 kg.

Cu referire la temperaturile din celule, se precizează că, pe perioada toamnă-iarnă, în toate încăperile de detenţie a penitenciarului se menţine o temperatură nu mai mică de 20° C, conform standardelor naţionale prevăzute de Statutul executării pedepsei de către condamnaţi, acest lucru fiind posibil datorită bunei funcţionări a casangeriilor. Anual de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte de achiziţionare a cărbunelui şi lemnelor pentru foc.

În conformitate cu Ordinul MJ, nr.478 din 15.12.2006, pct.3 condamnaţii deţinuţi în Penitenciarul nr. 4 Cricova beneficiază în mod gratuit de asistenţă medicală şi de medicamente în volumul stabilit de Programul unic al asigurării obligatorii de asistenţă medicală conform prevederilor „Regulamentului cu privire la modul de asigurare a asistenţei medicale persoanelor deţinute în penitenciar". Asistenţa medicală gratuită în instituţiile penitenciare este asigurată în baza Protocoalelor Clinice Naţionale, Ghidurile clinice şi Standartele medicale, iar daca starea deţinutului necesită tratament specializat, acesta poate fi transferat în spitalele publice ale Ministerului Sănătăţii, Muncii şi Protecţiei Sociale. În acest sens de către Administraţia Naţională a Penitenciarelor sunt încheiate contracte cu instituţiile medico-sanitare publice, pentru a acoperi toate serviciile şi tratamentele medicale disponibile pentru întreaga comunitate. Asistenţa medicală în penitenciare se acordă în strictă conformitate cu secţiunea a 41-a a Statutului executării pedepsei de către condamnaţi aprobat prin HG 583 din 26.05.2006.

Urmare celor stabilite, instanța de judecată constată că plângerii înaintate nu-i sunt pertinente și aplicabile prevederile art. 473/2 – 473/4 din Codul de procedură penală, or, în temeiul acestor norme, instanța de judecată poate dispune reducerea pedepsei nu pentru oricare încălcări, ci numai pentru cele care au afectat drepturile condamnatului sau ale prevenitului, garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

Mai mult decât atât, ținând cont de dispozițiile legale, la soluționarea unor asemenea cereri, instanța are rolul de a examina circumstanțe concrete de fapt care se referă nemijlocit la situația autorului plângerii, pentru ca, pe cale de consecință, să le poată da o apreciere, or în cazul de față, instanța este în imposibilitate să analizeze și să constate o încălcare în privința condamnatului Dorin Burdujan și, respectiv, să aprecieze gradul și intensitatea pretinsei încălcări, în situația în care ultimul a neglijat prevederile legale imperative, nu a explicat în nici un fel condițiile materiale de detenție pe care le contestă, și nu a prezentat nici o dovadă în sensul atestării conjuncturilor privind careva condiții precare, cum ar fi explicațiile altor condamnați, copiile plângerilor anterioare înaintate administrației instituției penitenciare sau autorităților de supraveghere și răspunsurile lor, precum și alte probe relevante.

În același timp, potrivit dispozițiilor art. 473/3 alin. (2) din Codul de procedură penală, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a condițiilor de detenție

invocate de condamnat sau prevenit și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine reprezentantului administrației instituției penitenciare, însă pentru posibilitatea dovedirii unei anumite situații și formulării unei poziții de către instituția penitenciară vizată și respectiv, pe cale de consecință a oferii unei aprecieri în acest sens de către instanța de judecată, norma procesual penală prevede imperativ asupra obligativității invocării de către prevenit sau după caz, condamnat a esenței încălcării.

Prin urmare, analizând situaţia de fapt stabilită la soluţionarea plângerii condamnatului Dorin Burdujan împotriva administraţiei instituţiei penitenciare și anume Penitenciarului nr. 4 Cricova, referitoare la condițiilor de detenție care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, ținând cont de faptul că autorul plângerii, contrar prevederilor legale, a omis să descrie detaliat condițiile materiale care consideră că i-au afectat grav drepturile sale în calitate de condamnat, or reprezentantul penitenciarului nr. 4 Cricova a combătut argumentele prin probele anexate la materialele cauzei, astfel, instanţa consideră plângerea neîntemeiată, urmând să o respingă integral.

Reieșind din cele enunțate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat de către recurentul Burdujan Dorin şi a menţine încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 27 februarie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 447 - 449 alin. (1) pct. 1) lit.a) Cod de Procedură Penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Respinge ca nefondat recursul declarat de către recurentul Burdujan Dorin și menține fără modificări încheierea Judecătoriei Chișinău, (sediul Ciocana) din 27 februarie 2024, prin care a fost respinsă plângerea condamnatului Dorin Burdujan împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Preşedintele şedinţei, judecător: Ion Bulhac

Judecători: Svetlana Vîșcu

Marcel Popescu